

ประกาศกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
เรื่อง การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเภททุนทั่วไป

ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ได้มี
การประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ กำหนดให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมมีอำนาจ
หน้าที่ตามกฎหมายประการหนึ่ง คือ การศึกษา วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมมีนโยบายที่จะเปิดให้ทุนอุดหนุนการวิจัยทั่วไปทางด้านวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และได้กำหนดรายละเอียดในการขอรับ
ทุนอุดหนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม ประเภททุนทั่วไป ดังนี้

๑. กรอบการวิจัยทางวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๑.๑ การนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ
- ๑.๒ ประชาคมอาเซียนกับงานวัฒนธรรม
- ๑.๓ การอนุรักษ์และสืบทอดความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- ๑.๔ การเสริมสร้างค่านิยมในสังคมไทย

๒. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเภททุนทั่วไป

๒.๑ ผู้เสนอขอรับทุนจะเป็นหน่วยงาน คณะบุคคล หรือรายบุคคลก็ได้ และต้องมีผู้รับรอง
ความสามารถของผู้รับทุนในการดำเนินงานวิจัย

๒.๒ ข้อเสนอการวิจัยต้องมีลักษณะครบถ้วนทุกข้อ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ ต้องมีประเด็นวิจัยตามกรอบการวิจัยดังแนบท้ายประกาศนี้

๒.๒.๒ ข้อเสนอการวิจัย หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของข้อเสนอการวิจัยนี้ ต้องไม่ใช่งาน
วิทยานิพนธ์ และ/หรือต้องไม่อยู่ในข้อเสนอการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนวิจัยอื่น (กรณีมี
การต่อยอดจากงานวิจัยเดิมต้องแสดงขอบเขตการดำเนินงานระหว่างงานเดิมและงานใหม่ ต้องมีหนังสือแสดงว่า
ไม่ได้อยู่ระหว่างการขอทุนจากแหล่งอื่น)

๒.๒.๓ หากกรม...

๒.๒.๓ หากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ตรวจพบว่า ข้อเสนอการวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิทยานิพนธ์ หรือได้รับทุนเข้าซ้อนจากแหล่งทุนวิจัยอื่น หรือมีการดำเนินการวิจัยมาแล้ว กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ขอสงวนสิทธิ์ในการยกเลิกการสนับสนุนทุนวิจัยและขอเรียกเงินทุนวิจัยคืนทั้งหมด

๒.๒.๔ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องมีแผนการนำเสนอผลงานวิจัย และบทความวิจัย เช่น นำเสนอผ่านเวทีการประชุมสัมมนาทางวิชาการในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ เป็นต้น และตีพิมพ์ในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ โดยไม่ผูกพันกับงบประมาณที่เสนอขอจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒.๒.๕ ผู้สนใจสามารถส่งแบบเสนอโครงการวิจัยได้เพียง ๑ โครงการเท่านั้นในฐานะหัวหน้าโครงการ และต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมกำหนด

๒.๓ คุณสมบัติของหัวหน้าโครงการวิจัย

๒.๓.๑ มีสัญชาติไทย และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการดำเนินการวิจัย

๒.๓.๒ มีศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการวิจัย

๒.๓.๓ มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีในวิทยาการด้านใดด้านหนึ่งเกี่ยวกับการวิจัยที่เสนอขอรับทุน มีศักยภาพความพร้อมด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการวิจัยที่จะดำเนินการวิจัยได้สำเร็จ

๒.๓.๔ สามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับทุน รวมทั้งสามารถดำเนินการวิจัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ

๒.๓.๕ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานเหนือขึ้นไปอย่างน้อย ๑ ระดับชั้น ให้ความเห็นชอบและรับรองความสามารถในการดำเนินการวิจัย

๒.๓.๖ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องไม่เป็นผู้ติดค้างการส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์สำหรับโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งสิ้นสุดระยะเวลาทำการวิจัยไปแล้ว

๒.๓.๗ ไม่เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทใดประเภทหนึ่งจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒.๓.๘ กรณีอยู่นอกเหนือจากคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นให้อยู่ในดุลพินิจของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒.๔ ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ๖ เดือน - ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่มีการลงนามในสัญญา รับทุนอุดหนุนการวิจัยกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

๒.๕ การส่งแบบเสนอโครงการวิจัย

๒.๕.๑ จัดทำแบบเสนอโครงการวิจัยที่เป็นภาษาไทยตามแบบฟอร์มของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดครบถ้วนทุกข้อ

๒.๕.๒ ส่งแบบเสนอโครงการวิจัยมายัง ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม เลขที่ ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ จำนวน ๑๐ ชุด โดยใช้แบบอักษร TH SarabunPSK ตัวหนังสือขนาด ๑๖ พ้อยท์ โดยจะเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย

ระหว่างวันที่...

ระหว่างวันที่ ๑๖ เมษายน - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เท่านั้น หากพ้นกำหนดกรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะไม่รับพิจารณา ทั้งนี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะพิจารณาโครงการวิจัยที่ส่งภายในกำหนดจากวันที่ประทับตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ และจะต้องแนบไฟล์โครงการวิจัยในรูปแบบ Microsoft Word มาที่อีเมล research.docp@gmail.com ด้วย

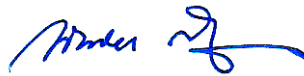
๒.๕.๓ หากพบว่าเอกสารที่นำส่งมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไข และนำส่งเกินจากที่กำหนดไว้แล้ว จะถือว่าเป็นโมฆะ และกรมส่งเสริมวัฒนธรรมขอสงวนสิทธิ์ไม่ส่งแบบเสนอโครงการวิจัยดังกล่าวคืน โดยจะดำเนินการทำลายแบบเสนอโครงการวิจัยดังกล่าวทันที

๒.๕.๔ แบบเสนอโครงการวิจัย สามารถ Download ได้ที่ www.culture.go.th และสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทางโทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๑๓๐๙, ๑๓๑๐, ๑๓๑๕ โทรสาร ๐ ๒๖๔๕ ๓๐๕๙

๒.๖ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จะแจ้งผลการสนับสนุนทุนวิจัย รวมทั้งรายละเอียดในการจัดทำสัญญารับทุนไปยังผู้เสนอขอรับทุนที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือก ภายในเดือน กันยายน ๒๕๕๘ และประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกผ่านทางเว็บไซต์ www.culture.go.th

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(นางสาวนันทียา สว่างวุฒิธรรม)

อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

คำอธิบายแนบท้ายประกาศ
กรอบการวิจัยและพัฒนาทางวัฒนธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้กำหนดกรอบทุนอุดหนุนการวิจัยทางวัฒนธรรม ประเภททุนทั่วไป จำนวน ๔ หัวข้อ ได้แก่

- ๑) การนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ
 - ๒) ประชาคมอาเซียนกับงานวัฒนธรรม
 - ๓) การอนุรักษ์และสืบทอดความหลากหลายทางวัฒนธรรม
 - ๔) การเสริมสร้างค่านิยมในสังคมไทย
- หัวข้อดังกล่าวมีแนวทางการวิจัยโดยสังเขป ดังนี้

๑. การนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยของเรามี “ทุนทางวัฒนธรรม” (Cultural assets) ซึ่งหมายถึง สิ่งดีงามที่มีอยู่เดิมของสังคมที่สั่งสมสืบทอดกันมา โดย อาจเป็น วัฒนธรรม สิ่งจับต้องได้ (Tangible) อาทิ วัดวาอาราม โบราณสถาน หรือ วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible) เช่น ประเพณี ความเชื่อ ผลิตภัณท์ที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น เช่น ผ้า เครื่องปั้นดินเผา งานช่างฝีมือพื้นบ้าน สถาปัตยกรรม ศิลปะการแสดง และอาหาร ซึ่ง “ทุนทางวัฒนธรรม” ถือเป็นเอกลักษณ์และมรดกอันสำคัญของชาติ โดยเกิดจากการที่บรรพบุรุษ ชุมชน สังคมไทยทั่วทุกถิ่น และสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ได้รวบรวม สั่งสม และสร้างสรรค์ ในรูปแบบต่างๆ อาทิ องค์ความรู้ แหล่งความรู้ บุคลากรทางศิลปะและวัฒนธรรม ที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) อย่างผสมกลมกลืนหลายชาติพันธุ์ให้อยู่ในสังคมอย่างสงบร่มเย็นมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม หรือการพัฒนาพื้นที่ทางวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการนำทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น มาพัฒนาและต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ในการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

โจทย์ตัวอย่างการวิจัย

๑. กระบวนการสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๒. การพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

๒. ประชาคมอาเซียนกับงานวัฒนธรรม

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน คือ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค จารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียน ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้ โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียนคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ กฎบัตรจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) โดยประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ ๓ เสาหลัก คือ

๑. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community–APSC)

๒. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community–AEC)

๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community–ASCC)

ตลอดระยะเวลา ๔๓ ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าอาเซียนจะประสบความสำเร็จในหลายๆ ด้าน แต่อาเซียนยังมีปัญหาและสิ่งท้าทายอยู่หลายเรื่องด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาทางการเมืองที่ไม่เท่ากันของประเทศสมาชิก ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ ความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก ความแตกต่างหลากหลายทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ศาสนาและเชื้อชาติของประเทศสมาชิก ดังนั้น ในระยะเวลาก่อนจะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ.๒๐๑๕ ประเทศไทยจึงควรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในด้านต่างๆ โดยเฉพาะความรู้ในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อลดช่องว่างและความหวาดระแวงที่มีต่อกัน และนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่เหมาะสมของประเทศไทยต่อการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์

โจทย์ตัวอย่างการวิจัย

๑. อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในอาเซียนคืออะไร

๒. มรดกร่วมทางวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีอะไรบ้าง และมีแนวทางในการบริหารจัดการมรดกทางวัฒนธรรมอย่างไร

๓. รูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ในอาเซียน

๔. วัฒนธรรมที่อยู่ตามชายขอบของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๕. แนวทางการบริหารจัดการวัฒนธรรมและการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยให้มีเสถียรภาพ ประสิทธิภาพ และมีความรู้เท่าทันประเทศต่างๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

๓. การอนุรักษ์และสืบทอดความหลากหลายทางวัฒนธรรม

โครงการวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายของ วัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม อนุรักษ์ สืบทอด พัฒนา และต่อยอดคุณค่าทางวัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น และแนวทางการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และท้องถิ่น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เพื่อป้องกันการละเมิดหรือการนำไปใช้อย่าง ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม

โจทย์ตัวอย่างการวิจัย

๑. การสร้างศักยภาพและความสามารถของบุคคลในชุมชนเพื่อการพัฒนาทางสังคม ใน ระดับชาติ
๒. การส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ที่ หลากหลาย
๓. การศึกษาองค์ความรู้ทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม และสร้างสรรค์งานศิลปะระดับ ท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

๔. การเสริมสร้างค่านิยมในสังคมไทย

คำว่า “ค่านิยม”(Value) คือ สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการ กระทำของตนเอง (ราชบัณฑิต, ๒๕๕๕) ค่านิยมเป็นตัวกำหนดสำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยตรงในฐานะที่เป็นตัวผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงในทางใดทางหนึ่ง (สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ , ๒๕๒๒: ๑) เนื่องจากพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตัวนั้นขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละบุคคลยึดถือมาจากวัฒนธรรม สังคมแวดล้อม และประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ เป็นหลักสำคัญฉะนั้นค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่บุคคลปรารถนาหรือ สิ่งที่กลุ่มบุคคลในสังคมให้การยอมรับและยึดถือเป็นมาตรฐานการรับรู้และการตัดสินใจในกำหนดพฤติกรรมของ ตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิตหรือเป้าหมายของสังคม

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำให้เกิดการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งในเขตเมืองและชนบทอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาและการขยายตัว ในระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้ พรมแดน ทำให้เกิดการขยายตัวในระบบอุตสาหกรรม ระบบทุนนิยม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๕๓: ๗๐) แต่ในท่ามกลาง ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ยังพบว่า ค่านิยมที่พึงประสงค์ที่สังคมไทยยังยึดถือปฏิบัติที่สำคัญ เช่น ความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์มีบทบาทในด้านพิธีการ ด้านสังคม และด้านชีวิต

ความเป็นอยู่ของประชากร รวมทั้งยังเป็นสถาบันสำคัญในการสร้างความสามัคคีและรักษาเอกราชของชาติไว้ ดังนั้นสถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทุกคน การนับถือและให้ความสำคัญต่อศาสนา เนื่องจากสังคมไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฉะนั้นศาสนาพุทธจึงมีอิทธิพลต่อการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการทำบุญ ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ สิ่งเหล่านี้จึงถือเป็นค่านิยมที่สำคัญของสังคมไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การเคารพผู้อาวุโส นับว่าเป็นค่านิยมที่ให้การยกย่องผู้อาวุโสทั้งด้านวัยวุฒิและคุณวุฒิ หรืออีกลักษณะหนึ่งคือ การทำงานเป็นระยะเวลายาวนาน หรือแก่พรรษาว่าก็จะได้รับการยกย่องด้วย และค่านิยมเรื่องการศึกษา เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่นิยมมีการศึกษาสูง ยกย่องให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตซึ่งจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อว่าการศึกษาเป็นหัวใจในการพัฒนาตนเองและประเทศชาติ อีกทั้งยังสามารถสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคงอีกด้วย

ในขณะเดียวกันการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย การเร่งขยายความเจริญทางเศรษฐกิจ และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทัศนคติ และค่านิยมของคนไทย ทำให้สังคมไทยปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาความไม่สมดุลทางความคิดทัศนคติ คุณธรรม และจริยธรรม เนื่องจากความเจริญต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของประชากรให้เบี่ยงเบนไปจากค่านิยมดั้งเดิมที่มีมาตั้งแต่อดีต ซึ่งความรู้สึกนึกคตินั้นส่งผลให้คุณค่าของค่านิยมบางเรื่องที่เคยดำรงอยู่ลดลงและกลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคม เช่นการยึดวัตถุนิยมและบริโภคนิยม เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ความสำคัญทางวัตถุจากกระแสนิยม เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองเกินความจำเป็น การนิยมสินค้าต่างประเทศ หรือการใช้ของราคาแพง ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดช่องว่างทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่รสนิยมสูงแต่รายได้ต่ำ ทำให้เกิดปัญหาการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและเกิดภาวะหนี้สิน ความเห็นแก่ตัว และการขาดระเบียบวินัยเป็นพฤติกรรมที่นึกถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ยึดถือการเอาตัวรอด ขาดการเสียสละเพื่อส่วนรวม การเอารัดเอาเปรียบ ขาดระเบียบวินัยในตนเองและไม่ปฏิบัติตามวินัยของส่วนรวม และขาดจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคม การมีเสรีภาพโดยปราศจากขอบเขต โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เช่น การมีเสรีภาพทางเพศในกลุ่มวัยรุ่น อาจส่งผลให้เกิดปัญหาการทำแท้ง การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การเปิดรับข้อมูลโดยขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ค่านิยมของสังคมเปลี่ยนไปตามความเจริญของยุคข้อมูลข่าวสารทำให้มีการใช้ประโยชน์ของข้อมูลในลักษณะฉาบฉวย โดยขาดการไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน มีการผูกขาดทางความรู้และลิขสิทธิ์ความรู้ ทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะในวงกว้าง (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๕๓: ๗๔)และค่านิยมภาษาต่างประเทศ แม้ว่าปัจจุบันภาษาต่างประเทศจะมีความสำคัญมากต่อการศึกษาและการทำงาน แต่ยังมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่นิยมใช้ภาษาต่างประเทศปนกับภาษาไทย มีการใช้ภาษาไทยอย่างขาดความระมัดระวัง จึงก่อให้เกิดการวิบัติของภาษาและการสูญเสียเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้นหากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขหรือปลูกฝังอย่างถูกวิธีก็อาจจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมและประเทศในอนาคตได้

รัฐบาลโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นของการรณรงค์เรื่องค่านิยมหลักของคนไทย จึงได้กำหนดค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ และได้รณรงค์ให้ทุกภาคส่วนนำค่านิยม

หลัก ๑๒ ประการ ไปใช้ประพฤติดีปฏิบัติ แต่การปลูกฝังและการเสริมสร้างค่านิยมถือเป็นเรื่องทีละเอียดย่อย และซับซ้อน เพราะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับทัศนคติ ความรู้สึกรู้คิด ความต้องการความชอบ ความเข้าใจ และการเห็นคุณค่า ซึ่งเกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล และกลายเป็นค่านิยมอันนำไปสู่การเกิดเจตคติและการแสดงออกในทางการปฏิบัติฉะนั้นการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมจึงจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาทางด้านจิตใจเป็นสำคัญ โดยการส่งเสริมสถาบันทางสังคมขั้นพื้นฐานให้ทำหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง ดังเช่น สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดในสังคมแต่มีความสำคัญมากในการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้เด็กและเยาวชน โดยการสร้างความเข้าใจถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรมและค่านิยมที่ดี เพื่อให้สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และพ่อแม่หรือผู้อบรมเลี้ยงดูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย ส่วนสถาบันการศึกษานับเป็นแหล่งการศึกษาที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ให้คิดเป็น ทำเป็น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยมากขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังทัศนคติและจิตสำนึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม และครูผู้สอนต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย นอกจากนี้ควรส่งเสริมการพัฒนาในระดับชุมชนเพราะชุมชนมีบทบาทสำคัญในการควบคุมดูแลสมาชิกของชุมชนให้ประพฤติตนอยู่ในกฎระเบียบ โดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชน ซึ่งหากชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะสามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้เช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การปลูกฝังและการเสริมสร้างค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นแก่คนไทย จึงควรสนับสนุนให้เกิดการวิจัยทั้งในส่วนของแนวคิด ทฤษฎี และการส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้ จึงควรมีงานวิจัยที่รองรับนโยบายของรัฐบาลในเรื่องดังกล่าว

โจทย์ตัวอย่างการวิจัย

๑. การวิจัยเกี่ยวกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
๒. การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างค่านิยม จิตสำนึก และภูมิปัญญาคนไทย
๓. การวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่คนกลุ่มต่างๆ ในทุกระดับ
๔. การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของประชาสังคม (Civil Society) และกลุ่มทางสังคมกลุ่มใหม่ๆ (New Social Movements) ในการเสริมสร้างค่านิยมในสังคมไทย

หมายเหตุ: การวิจัยทุกหัวข้อ จะต้อง

๑. เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในฐานะเจ้าของวัฒนธรรม
๒. ทุกโครงการวิจัยจะต้องมีขั้นตอนการคืนข้อมูลให้กับชุมชน
๓. ทุกโครงการวิจัยจะต้องอธิบายเรื่อง การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย